16 Jaar, No. 113. -- 's HERTOGENBOSCH. -- Zaturdag 21 September 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad f 12.
Franco per post „ 14.

(*Verschijnende driemaal in de week*, Dinsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 *cents de regel*
behalve 35 *cents zegel*

O'CONNELL.

Schooner triomf heeft O'Connell dat Ierland, nooit behaald, dan op den dag dat de martelaren der vrijheid den kerker van Richmond verlieten, en door eene bevolking van 500,00 zielen uit alle standen gevierend naar huis te worden begeleid.

« Ierland is vrij", riep O'Connell uit; en indedaad en is aan Ierland regt gedaan geworden door de hoogste regtsmagt van Engeland. De uitspraak van de kamer der lords in de zaak van O'Connell is van het hoogste gewigt; zij kan onberekenbare gevolgen hebben.

Men heeft gezien met hoeveel toejuichingen de tijding van dezo heugelijke gebeurtenis in Engeland en Ierland is ontvangen. Vooral ging er in Ierland een jubelkreet op die van berg tot berg weergekaatst, weldra tot in de afgelegenste schuilplaatsen door klonk, om heel Ierland, als éénen man te doen opstaan in vreugde en dankbetuigingen.

Het was een verheven oogenblik den grooten bevrijder, den vader van Ierland, midden van de uitbundigste volksvreugde, kalm te zien treden op den triomfwagen die met acht paarden bespannen den grijsaard in zegepraal huiswaarts voeren moest.

Kalm had O'Connell zijn vonnis aangehoord, even kalm ontving hij zijne vrijspraak. Het is niet altijd groote menschen gegeven zich zoo te bezitten. Maar O'Connell steunt op de Goddelijke Voorzienigheid. O'Connell heeft door het geloof, en het zijn zij die geloovon, die bergen verzetten, als het noodig is.

De Goddelijke Voorzienigheid [illegible] proces, dat door de vijanden van Ierland beraamd was, om de repeal te vernietigen, is juist de oorzaak geweest, dat dezelve meer dan ooit krachten bezit.

De Ieren met hunnen bevrijder aan het hoofd, streden voor hun regt binnen de palen der wettigheid. Zij hadden eene bede te doen, welke de geestdrift ten toppunt had gevoerd. Verder gaan konmen niet, zonder zich aan eene gewelddadige revolutie te wagen. Stil staan kan men evenmin, zonder de bevrijding van Ierland op te offeren, want als de massa's eens in beweging gebragt zijn, dan is stilstaan terug gaan.

Het was nog thans niet raadzaam, dat de vreedzame beweging hier voortduren. Alle middelen schenen daarvoor uitgeput. Gretig wachtte men de verdere plannen van O'Connell af. Maar wij gelooven niet, dat de groote man een ander plan had, dan dat hij onbepaald op de ondersteuning der Goddelijke Voorzienigheid rekende, later voor Zijn wan hem te hulp op het juiste oogenblik.

Zij verduisterde den blik der Engelsche staatsmannen. Deze waagden zich aan eene gerechtelijke vervolging, welke meer dan iets in de wereld in staat is om de volksdriften [illegible] te houden.

De beweging was daardoor reeds honderdvoud vermeerderd; toen deze nog meer voedsel erlangde door den onwettigen en hatelijken vorm, waarmede het proces door de vijanden van Ierland gevoerd werd.

Heel Europa bewonderde O'Connell in dat monster-proces. Tegen over de illegaliteit der regering bezeedde hij niet dan wettige middelen. Bij het geweld, dat hem onregtvaardig werd aangedaan, beantwoordde hij met de rust onder Ierlands bevolking te bewaren.

De regering had alzóó den schijn dat zij eene revolutie wilde provoceren. O'Connell integendeel was de man des vrede's.

Al de sympathien van alle regtschapen menschen vielen hem toe. O'Connell won duizende en duizende vrienden, zelfs in Engeland, onder de invloedhebbende staatsmannen. De repeal werd in Londen luide toegejuicht.

Ziedaar resultaten, welke zich niemand zoude hebben durven beloven.

Er viel een vonnis. Het was onwettig; en werd als dusdanig door de gansche bevolking van Engeland verfoeid.

O'Connell trad met zijne vrienden gelaten in den kerker, maande het volk tot rust, en beriep zich op het hoogerhuis.

O'Connell was martelaar voor de vrijheid van Ierland. Als dezo eene reden te meer, om de geestdrift der natie in hooge mate gaande te houden. Er werd een algemeene bede- en rouwdag ingesteld. Dagelijks werden in de tempels openbare gebeden voor O'Connell gestort.

Met gespannen verwachting werd de eindbeslissing der paars te gemoet gezien. Zij was, buiten alle hoop, gunstig. O'Connell werd op vrije voeten gesteld, en de zaak van Ierland heeft eene zegepraal behaald, zoo als zij zich nooit eene had kunnen beloven. Ierland is nu de repeal gesterkt, meer dan ooit tevendig. Hare krachten zijn dubbeld door de vervolging, en zij gaat een nieuw tijdperk intreden, waarin de Goddelijke Voorzienigheid, wij hopen het, ook niet zal ontbreken.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

TOL-VERPACHTING.

Op dingsdag den 24 september 1844, des voormiddags ten *twaalf* ure, zal onder nadere goedkeuring van gedeputeerde staten der provincie Noord-Braband, door den staatsraad gouverneur van genoemd gewest, in bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat in Noord-Braband, aan het lokaal van het gouvernement te *'s Hertogenbosch*, worden [illegible] de verpachting van den ontvangst der *Tolgelden* op den provincialen klinkerweg van *'s Hertogenbosch* naar *Vlijmen*, en zulks ingaande met den 1 october 1844, te middernacht, en eindigende met den 30 september 1845, te middernacht, en wel:

1°. De TOL n°. 1, te plaatsen te *'s Hertogenbosch*, nabij de *St Janspoort*, of te *Klein* of te *Groot Deuteren*.

2°. De TOL n°. 2, te plaatsen te *Vlijmen*, nabij de herberg van *N. Honcoop*, met eene lenkarm te oostwaarts tot aan de Brug over den *Bosschen Sloot*, en westwaarts tot aan het huis van *G. van Stokkum*.

De voorwaarden waarop bovenvermelde verpachting zal plaats hebben, zullen [illegible] aan het lokaal van het [illegible] cie, ter lezing liggen [illegible]. Verhoeven, te *'s Hertogenbosch*, [illegible] Nederlandsch-, Oud Stads-, Brabandsch-, Antwerpsch-, Eindhovensch-, Stads-, Molenaars- en Voer- en Kooplians koffyhuis, mitsgaders bij [illegible]s en de weduwe Blankers; te *Klein Deuteren* bij de Leeuw; *Groot Deuteren* bij Bel, de Leeuw en Olieslagers, en te *Vlijmen* bij N. Honcoop, bij de weduwe Honcoop, bij Jan Fabrie in den engel en bij Johannes Wagenberg.

Zullendeinmiddels nadere inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den hoofd-ingenieur als bij den provincialen ingenieur van den waterstaat in Noord-Braband, jonkheer E. C. B. ridder van Rappard te 's Hertogenbosch.

De Staatsraad Gouverneur van Noord

A. J. BORRE[illegible]

De aartsbisschop [illegible]ulen vrijheer Droste zu Vischering, is dezer [illegible] te Bologna aangekomen van waarhij [illegible] Florence en Viterbo zijne reis naar Rome [illegible] zetten.

— De beroemde schilder Vincent Camuccini,

dien Z. H. Pius VII tot Romeinsch baron had benoemd, is in den ouderdom van zeventig jaren te Rome overleden. Hij was inspekteur der schilderijen-galerij van den Paus, directeur der Napolitaansche akademie te Rome, gezezen president der akademie van St. Lucas en lid van het Fransche instituut en andere buitenlandsche akademien.

AMERIKA.

In vroegere berigten uit Mexiko werd gemeld, dat het kongres de door Santa-Anna gevraagde buitengewone onderstandsgelden tot bestrijding der oorlogskosten tegen Texas toegestaan had. Thans verhaalt men geheel en al het tegendeel, en, verzekert men, dat het kongres allen onderstand blijft weigeren, en dat Santa-Anna ten gevolge daarvan gezind scheen hetzelve te ontbinden.

De president van Mexiko heeft wijders besloten den met Texas gesloten wapen-tilstand te verbreken. Men gelooft algemeen dat hij op de ondersteuning van Engeland rekent. Wat er ook van zij, dit schijnt zeker, dat in dat gedeelte van Amerika ernstige gebeurtenissen voor de deur staan.

De tegenwoordige voorzitter der Vereenigde Staten de heer Tyler heeft van zijn kandidaatschap bij de aanstaande verkiezing van eenen president, ten gunste van den heer Polk afgezien, op welke laatsten zich dus de stemmen der demokratische partij zullen vereenigen.

— In het begin van julij werd de oorlog te Monte Video zonder meldingswaardig incident voortgezet.

— Men heeft berigten uit St. Domingo welke tot den 2 augustus loopen. Sedert de benoeming van Santa-Anna tot het voorzitterschap van het Dominikaansche gemeenebest, was de rust hersteld. Het was den nieuwen voorzitter gelukt om de uitgewekene negers, die wanorde in het land verspreidden, te verjagen.

DUITSCHLAND

De hertog van Bordeaux bevindt zich thans in Venetie. De prins verheugt zich in eene volmaakte gezondheid, en zijne veelvuldige oefeningen in het zwemmen dienen mede, om dezelve te bevestigen. Van zijne beenbreuk zijn de gevolgen bijna verdwenen.

— Bij vonnis van het grootherteglijk Badensche evangelische konsistorie, is het huwelijk van Z. K. H. prins Gustaaf van Wasa met prinses Louiza Amelia Stephanie, den 14 augustus voor ontbonden verklaard, waarop den 26 daaraanvolgende de goedkeuring des grootherteogs gevolgd is. Beide partijen hebben het regt een nieuw huwelijk aantegaan.

— De koning van Pruissen is den 13 dezer, van zijne buiten- en binnenlandsche reis, op het slot Sans-Souci teruggekomen, in gezelschap van prins Karel van Beijeren. Ook de prins van Pruissen was dien dag, van zijne reis naar Engeland, te Potsdam wedergekeerd.

FRANKRIJK

— In den *Moniteur* van den 16 dezer leest men:

» *Bayonne, den 13 september.*

» *Telegraphische depêche, door den prins van Joinville aan den minister van marine, alsmede door den hertog van Aumale aan den heer Nyon aan den minister van buitenlandsche zaken gericht.*

« *Tanger, den 10 september.*

« De Marokkaansche regering heeft den vrede gevraagd. Het (Fransche) squadrel is heden voor Tanger gekomen. De gouverneur der stad heeft zich aan boord daarvan begeven, om zijn verzoek te vernieuwen. Onze voorwaarden zijn geteekend en aangenomen, en het verdrag is onderteekend. Gedurende den loop van den dag is het linieschip generaal (van Frankrijk) weder te Tanger gekomen, en is de vlag daarvan door het geschut der vesting begroet. Het bevel om alle vijandelijkheden te staken en het eiland van Mogador te ontruimen, wordt dezen avond gegeven.

Het *Journal des Débats* laat zich over die onverwachte doch gelukkige gebeurtenis volgender wijze uit:

« De keizer van Marokko heeft met gezond verstand gehandeld, door hem verwachtte hij heeft aan de raadgevingen der voorzigtigheid en wijsheid het oor geleend; hij heeft den vrede gevraagd en geteekend, die hem alleen van eenen kort aanstaanden, of verder verwijderden, maar altijd onvermijdelijken ondergang redden kon. De Fransche vlag wappert op nieuw, vreedzaam en roemrijk, boven de wallen van Tanger.

« In de tijden, die wij beleven, nu, tot geluk der menschheid en van de zaak der beschaving, de vrede het beginsel van de staatkunde der groote mogendheden is, is zulk een uitslag meer waard dan verschillende overwinningen. Frankrijk heeft iets beters gedaan, dan den vrede te verwerven, het heeft dien verwonnen. Het behoeft wat men er ook van zeggen moge, den daarvoor betaalden prijs niet te betreuren; want zijn invloed in Afrika en zijne achting in Europa en geheel de wereld zijn daardoor aanmerkelijk toegenomen. Was de vrede toen die in het eerst werd aangeboden, gesloten, de vijanden der Fransche heerschappij in Afrika zouden wellicht aan het vast besluit der Fransche regering om die heerschappij te doen eerbiedigen getwijfeld hebben; aan den anderen kant, zou men zich in Frankrijk ten dien tijde niet gerechtigd hebben kunnen achten om te beweren, dat Frankrijk geen oorlog kon voeren, zonder den algemeenen vrede in de waagschaal te stellen. Thans is noch de eene noch de andere dier veronderstellingen meer mogelijk. De overwinningen, op den Afrikaanschen grond en de Afrikaansche kusten behaald, zijn eene les voor Marokko en eene waarschuwing voor Europa geweest; eene les voor Marokko, omdat zij bewezen hebben; dat Frankrijk tot het verzekeren der veiligheid zijner Afrikaansche bezittingen vast besloten was en de middelen daartoe bezat; eene waarschuwing voor Europa, omdat daardoor bewezen is, dat de Fransche regering genoeg eerbied aan hare twijfelachtige bondgenooten, genoeg vertrouwen aan hare welmeenende bondgenooten inboezemt, om eenen ernstigen oorlog te kunnen ondernemen, zonder het statensteisel der mogendheden van den eersten rang te veranderen. Frankrijk is dus aan het geluk zijner wapenen den vrede in Afrika, aan de gematigdheid zijner regering en het door haar ingeboezemde vertrouwen den vrede in Europa verschuldigd.»

— Terwijl de organen van het ministerie aldus triumfeerden, zijn de bladen der tegenpartij daarmeegeheel van hun stuk gebragt. De plotselinge aankomst der depêche heeft al hunne plannen verijdeld, al hunne hoop vernietigd en op eene nadrukkelijke wijze de droevige en ongerijmde voorspellingen gelogenstraft, welke zij een paar dagen geleden nog voor onbetwistbare waarheden uitgaven.

Men kent de voorwaarden welke in junij jl. aan den keizer van Marokko gesteld zijn. Hij moest namelijk zijne troepen van de grenzen verwijderen, de opperhoofden, die tijdens den eersten aanval op het Fransche grondgebied over zijn leger het bevel voerden, Abd-el-Kader verdrijven of hem in eene stad nabij de kust opsluiten.

De uitvoering dezer twee eerste voorwaarden kan geene moeijelijkheid opleveren; doch die van de laatste is zoo gemakkelijk niet. Het bovenstaand telegraphisch berigt meldt dat het bevel tot ontruiming van het eiland Mogador afgezonden is; hieruit zou men dus moeten afleiden dat men Abd-el-Kader meester is, hetzij dan dat hij aan de Franschen is uitgeleverd, hetzij dat men krachtdadige maatregelen heeft genomen om hem van het Marokkaansche grondgebied verwijderd te houden.

(*Rev. Polit.*)

— Het kanon der invaliden heeft den 16 dezer aan de bevolking der hoofdstad de gelukkige tijding kenbaar gemaakt van het door den keizer van Marokko gedane verzoek om vrede, welke tijding den vorigen dag per telegraaph was overgezeld.

— Het regeringsblad van Algiers bevat een brief, den koning Lodewijk Philips aan den maarschalk Bugeaud eigenhandig heeft geschreven, en waarin de koning der Franschen aan het leger van Algerië de uitdrukking der nationale erkentelijkheid betuigt.

Ziehier de woordelijke inhoud van dien brief:

« Mijn waarde maarschalk. Met diepe en levendige ontroering wensch ik u geluk met de schitterende wapenfeiten, die gij bij al degene hebt gevoegd, welke onze vaandels hebben verheerlijkt. Het grootmoedig besluit om den slag aan de Isly te leveren met een leger, zoo weinig geoefenredigd aan dat, hetwelk gij aanvoerdet, heeft op onze brave soldaten den indruk gemaakt, dien ik zelf bij het vernemen daarvan ontwaarde. Ik gevoelde dat zulk een beroep op Fransche soldaten hen onverwinnelijk maken moest, en zij zijn het geweest. Wees, mijn waarde maarschalk, bij hen mijn tolk. Zeg hun, dat ik u, eveneens in naam van Frankrijk als in mijnen naam, verzoek, om aan het dappere leger, hetwelk gij zoo roemrijk ter overwinning hebt geleid, de uitdrukking over te brengen der nationale erkentelijkheid en der bewondering, die zijn heldenmoed en zijne zelfopoffering inboezemen.

» Ontvang, mijn waarde maarschalk, de verzekering van al de gevoelens, die u steeds zal toedragen

» Uw toegenegen

» LODEWYK PHILIPS.»

— Berigten uit Algerië behelzen het volgende: De bevolking van Algiers heeft den 5. dezer levendige vreugde aan den dag gelegd, bij den terugkeer van den maarschalk Bugeaud in die stad. Men had des nachts van den 4. op den 5. een eereboog opgerigt, waar nevens de zegeteekenen in den slag bij de Isly veroverd, waren ten toon gesteld. De verschillende overheden, eenige leden der geestelijkheid, de voornaamste kooplieden, de officieren der militie, enz. die met alle wapenen der land- en zeemagt, die te Algiers aanwezig waren, vormden een' trein en vergezelden den maarschalk van de admiraliteit tot aan zijn hôtel. Alvorens zich naar zijne kamers te begeven, betuigde de heer Bugeaud hartelijken dank voor deze eerbewijzen; welke hij zeide als eene algemeene hulde voor de roemrijke daden van het leger te beschouwen, hetwelk hij in dit gevecht vertegenwoordigde. Des namiddags zijn de konsuls der onderscheidene natien den gouverneur-generaal komen bezoeken.

— Het zal nog eenige dagen aanloopen alvorens wij de juiste voorwaarden kennen van den tusschen Frankrijk en Marokko gesloten vrede. Volgens het dagblad *l'Afrique* had men te Tanger bij het vertrek der laatste post, geene nadere inlichtingen van Abd-el-Kader dan die welke eenige dagen geleden door dat blad zijn medegedeeld, en welker zijne tegenwoordigheid langs de zuidelijke grenzen van Algerië aankondigden. Men zal zich over dit gemis van berigten niet zoozeer verwonderen, wanneer men den afstand tusschen Algiers en het punt waar de emir zich het laatste vertoond heeft, in aanmerking neemt, alsmede de moeijelijkheid der gemeenschap. Doch het zou niet onaardig wezen dat op het oogenblik, waarop men te Tanger de verwijdering van Abd-el-Kader uit de Fransche bezittingen bij een verdrag bepaalde, noch de eene noch de andere der kontrakterende partijen met de wezenlijke verblijfplaats van den ex-emir bekend was.

Wel is waar *de Globe* doet het tegendeel voorstellen, het schijnt namelijk uit de berigten van dat blad te blijken, dat Abd-el-Kader

dedaad in de magt van den keizer is, en dat hij opgesloten gaat worden. Indien deze opsluiting volduende is, om zijne verschijning in Algerië voortaan onmogelijk te maken, kan men niet anders dan zich over den gelukkigen afloop van den Marokkaanschen oorlog verheugen.

Wat van dit alles zij, dit schijnt zeker dat Engeland in de onderhandelingen niet heeft willen tusschen beide treden. Toen door de bemiddeling van deszelfs gezant, den heer Bulwer, Spanje's geschil met Marokko was beslist, verzocht hem de pacha van El-Araish, Sidi-Bou-Sellam, zich nu onverwijld met de regeling der zaak van Frankrijk bezig te houden, verklarende dat hij zelve ten dien einde door den sultan met volmagt was voorzien. De heer Bulwer antwoordde, dat Frankrijk zonder iemands tusschenkomst deszelfs geschil met Marokko verlangde ten einde te brengen; tevens zette hij den Marokkaanschen gevolmagtigde aan, om zoo spoedig mogelijk de zaken van Frankrijk te regelen, en bedeidde hem opnieuw de onzijdigheid van Engeland zoowel in geval van oorlog als in dat van vrede. (*Rep. Polit.*)

— Men zegt dat de oorlog met Marokko aan Frankrijk 50 millioen gekost heeft.

— Men beweert dat het Engelsche kabinet besloten heeft, sir Robert Wilson, gouverneur van Gibraltar, onverwijld te doen vervangen, uithoofde hij zich tijdens den duur van den oorlog tusschen Frankrijk en Marokko, steeds vijandig tegen Frankrijk betoond heeft. (*Korresp.*)

— Bijna al de dagbladen hadden gemeld dat de som, welke de Fransche regering als schadeloosstelling aan den heer Pritchard zou betalen, 25,000 fr. bedroeg. Thans verneemt men dat tusschen de beide regeringen nog geenerlei som is bepaald; de som welke de heer Pritchard eischt, gaat de 25,000 fr. verre te boven.

NEDERLAND

ASSEN. Nopens den uitslag van den oogst over dit gaar vernemt men 't volgende: De wintertrogge is, wat de kwantiteit van zaad aangaat, vrij gewenscht en, wat de kwaliteit betreft, zeer goed geslaagd; door den aanhoudenden regen echter, tijdens de inzameling, is er weinig behoorlijk droog kunnen worden geschuurd en de waarde daardoor zeer verminderd; de opbrengst van stroo is middelmatig. De zomerrogge is door het koude en droge voorjaars- en zomerweder, alsmede door de ongunstige weersgesteldheid bij den oogst, over het algemeen niet gunstig uitgevallen, zoowel aan graan als aan stroo. De zandboekweit heeft in juni veel door de nachtvorst geleden, zoodat een gedeelte daarvan moest ondergeploegd; [illegible] geen minne opbrengst, zoodat het te vreezen is, dat dit produkt over 't algemeen een middelmatigen oogst zal opleveren. De veenboekweit heeft vooral op de lagere veengronden door den regen veel geleden; op de hooge veenen belooft dit gewas een matigen oogst. De haver heeft over 't algemeen een goed verbouwjaar opgeleverd of zal zulks nog doen, niet tegenstaande het droge en koude voorjaarsweder, inzonderheid op de hoogere gronden nadeelig op dit gewas heeft gewerkt, en de aanhoudende regen, in het laatst van augustus gevallen, de haver van eenige lage landerijen geheel heeft onder water gezet. De zomergarst is vrij goed gesteund. Het boter- en zomerkoolzaad staat goed. De groenlanden hebben over 't algemeen goed gegeven en 't hooi van de eerste snede is in eene voldoende hoeveelheid zeer goed geworden. Het erwtgroen is door het hooge water in de lage streken geheel verloren gegaan en heeft overal, zoowel voor hooi als nawiede, veel geleden.

GRONINGEN. Voor eenige dagen is er bij het graven van een keldertje in het zoogenoemde Botelhuisje bij de Martinikerk een steenen kogel van den grootsten gevonden, die ongeveer 90 Nederlandsche pond weegt en 27 duimen diameter heeft, en hoogst waarschijnlijk nog een overblijfsel is van het beleg der stad in 1672.

De staat der bevolking van het rijk op 1 januari dezes jaars, bedroeg, volgens de officiële provinciale verslagen, 2,943,328 zielen, verdeeld als volgt:

Noord-Braband	382,708	zielen.
Gelderland	359,032	»
Zuid-Holland	539,969	»
Noord-Holland	456,320	»
Zeeland	154,633	»
Utrecht	142,173	»
Friesland	238,102	»
Overijssel	202,147	»
Groningen	182,908	»
Drenthe	78,854	»
Limburg	195,482	»
Totaal	2,943,328	zielen.

Onder deze getallen zijn noch de militairen, noch de vreemdelingen begrepen.

De geboorten in 1848 over het geheele rijk hebben bedragen: 104,[illegible] overlijdens: 71,953; huwelijken: 21,212; echtscheidingen: 36, welke laatsten over de onderscheidene provincien volgender wijze zijn verdeeld:

N.-Braband. 0.
— *Gelderland*. [illegible]
Zuid-Holland. 12 [illegible] te Amsterdam.
N.-Holland. 17 [illegible] 14 te Amsterdam.
Zeeland. 3.
Utrecht. 0.
Friesland. [illegible]
Overijssel. 1.
Groningen. 1.
Drenthe. 0.
Limburg. 0.
Totaal 36.

MENGELWERK.

EENE LEEUWENJAGT.

Ontmoeting tijdens mijn verblijf aan de Kaap, op mijne reis rondom de wereld.

Uit de Engelsche Lektuur.

Ik was aan de Kaap bij een horlogiemaker met name Rouvière, gelogeerd. Die man had een broeder; de grootste waaghals die ik ooit in mijn leven ontmoet heb: zijn leven was gedurig door de gevaarlijkste [illegible] geworden; ik durf bijna zeggen, dat die onverschrokken man meer gevaren getrotseerd heeft dan de Boutins, de Mungo-Parks, de Lander's en de boegste Europesche ontdekkingsreizigers. Telkens door de straten van de Kaapstad wandelt, ontvangt hij den groet van iedereen en de vreemdeling wordt gretig op dien held der gevaarlijkste wildernissen opmerkzaam gemaakt. In gezelschappen wordt hij met de meeste achting en door velen met warme erkentelijkheid ontvangen, want aan vele bewoners der Kaapstad heeft die man nu of dan gewigtige diensten bewezen. Werd er door de toomelooze woede der baren een schip op het strand geworpen en verbrijzeld, dan was Rouvière aanstonds bij de hand, om niet gevaar van zijn eigen leven, eenige met den dood worstelende schipbreukelingen, of voorwerpen van waarde, te redden. Ik had zulke ongelooflijke dingen van hem hooren vertellen, dat ik besloot mij van de waarheid daarvan te overtuigen. Eenigen tijd later kreeg ik de zekerheid dat in de vermelding van de stoute daden die men aan Rouvière toeschrijft, geen overdrijving heerscht.

Het verhaal der leeuwenjagt, die ik hierboven en straks zal beschrijven, kan den lezer in dit opzigt nadere overtuiging verschaffen.

Het toeval wilde dat ik hem, zoals vroeger dan ik had durven denken, in een gezelschap ontmoette. Die gelukkige gelegenheid was mij zeer welkom en ik bevond mij dan ook weldra aan zijne zijde. Mijnheer, sprak ik hem eindelijk woordenvan hartelijke beleefdheid aan, « hecht gij geloof aan de edelmoedigheid van den leeuw? »

— « Ja, » antwoordde Rouvière, « de leeuw is edelmoedig, maar alleen ten spijte van Europeanen. »

Zijn zonderling antwoord bragt een glimlach op mijne lippen; hij merkte dit aanstonds en ging op ernstigen toon voort: « Dit is geen boerterij, maar eene stellige daadzaak die nogthans opheldering vereischt. De Europeanen zijn geklee de slaven [illegible] over hen algemeen het [illegible] vertoonen van het vlugge oog van den leeuw [illegible] vleesch, dit prikkelt zijne bloeddorst op eene ongelooflijke wijze; de Europeanen in tegendeel, zijn bijna altoos goed gekleed en schier geen noemenswaardige maakte ligchaamsdeelen treffen de doordringende blikken van den schrikwekkenden woudkoning. Wat ik deer eindelijk vernam, is met juister bewoordingen uitgedrukt: de aanval, volstrekt gemis van eedlust, en een leeuw die geen honger heeft, rigt hiertoe eene slagting aan. De leeuw heeft onlangs minder Europeanen verscheurd en verslonden dan Kaffers en Malgaschen; de herinnering aan zijnen laatsten maaltijd wekt zijne vraatlust op; komt er alsdan ongelukkiglijk een naakt ligchaam onder het bereik van zijne klaauwen en tanden, dan vermag niets hem van de [illegible] meesterlijke van dat ligchaam terug te houden; hij moet hetzelve hebben, met zijnen verschrikkelijken muil verscheuren en zich aan dat rookende bloed en vleesch verzadigen. »

« Mijnheer Rouvière, ik begrijp u volkomen, » antwoordde ik, de huivering verbergende welke die laatste woorden bij mij hadden doen ontstaan. Intusschen geloof ik dat in die woorden van den onverschrokken volksplanter Rouvière eenige erkentelijkheid opgesloten lag, en zie hier bij welke gelegenheid die erkentelijkheid geboren werd.

Hij vertrok op eenen vroegen morgen van Table Bay naar Fals-Bay, de bogten der kust volgende. Hij was, volgens zijne gewoonte ganseh alleen, doch gewapend met een goed jagtgeweer met dubbelen loop, waarop hij steeds twee ijzeren kogels [illegible]. Hij droeg overigens twee geladen pistolen in zijnen gordel en eenen scherpen ijzeren [illegible] met langen steel, aan eenen [illegible] schouder hangende, [illegible] gewapend, zou Rouvière [illegible] al de wildernissen van Afrika [illegible] hebben.

Hij bevond zich reeds sedert eenige uren op weg, toen een dof en langdurig gebrul zijne aandacht trok. In het gewaande oogenblik waren de eerste woorden van Rouvière: « Jongen, pas op! gij zult de handen vol krijgen! »

Het holle gebrul in de verte naderde meer en meer; Rouvière had den leeuw aan zijne [illegible] herkend; als deze zijnen loerenden vijand wel mistelden, dan slaat hij zijne gewel[illegible] aarden in den grond, graaft een kuil, [illegible] er met zijn hoofd in en begint vreeselijk [illegible]. De leeuw [illegible] zeer verre van echter [illegible] en de reiziger weet nu niet [illegible] kant het gevaar hem dreigt. Nadat Rouvière de haren zijner vuurwapenen overgehaald [illegible], zette hij zijn weg voort, oog en oor tot aandachtige [illegible] scherpende en zich verzekerende [illegible] van een gevecht op leven of dood dat hij [illegible] zoude moeten doorstaan.

Werkelijk, [illegible] waarop dreunden de rotsen langs welken [illegible] hem voerde, onder de bonzen der groote [illegible] van den gedachten koning der woestijn en een reusachtige leeuw, posteerde

zich eensklaps voor Rouvière, en tartte hem, om zoo te zeggen, ten strijd. « Wel drommels! » prevelde onze volkplanter binnens monds, « dat is geen katje om zonder handschoenen aan te tasten. » Tegenover zulk eenen schrikwekkenden kamp vechter vond hij het geraden eene rugwaartsche beweging te maken.

De leeuw volgde hem met afgemeten tred. Rouvière bleef plotselijk staan; het woeste dier deed hetzelfde. Op het onverwachtst begon de leeuw op nieuw afgrijselijk te brullen; hij zweepte woedend de zijden met zijnen langen staart, deed eenige geweldige sprongen en verdween tusschen de bogten der rotsen.

« Dit is een betere jongen dan ik aanvankelijk durfde denken, » sprak Rouvière tot zich zelve; « maar laat ik mij door hem niet verschalken: het is zaak dat ik mij zoo spoedig mogelijk berge. »

Hij bad den tijd niet om zich strandwaarts te begeven. Eenige minuten daarna stond de leeuw weêr tegen hem over en tersperde hem den weg.

« Het schijnt dat gij krijgertje spelen wilt, vriendje, » sprak Rouvière andermaal; « maar pas op, hoor, of gij krijgt een paar ijzeren knikkers in uwen pels. » Hij week op nieuw eenige passen terug; het dier begon ongeduldig te worden, het naderde hem meer en meer en scheen hem tot den aanval te tarten, even als een jonge hond doet die met zijn' meester spelen wil. De onverschrokken Rouvière werd strijdlustig, hij was tot het gevecht gereed, zijn drietand was losgegaapt, maar bij wilde de een van den aanval aan den wond bij wilde de een van den aanval aan den wond bij wilde de een van den aanval aan den wond